

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/80/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2615207723
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2615207723.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a členov senátu: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Martin Holíč, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. E. č. XX, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov - matka: E. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. E. č. XX a otec: S. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, G., v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 08.10.2015, č.k. 2P/74/2015-52 v časti určenia výživného, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výživného potvrzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zveril maloletého Q. do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, počnúc od 01.09.2015. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého Q. sumou 130,- Eur mesačne, počnúc od 01.09.2015, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky dieťaťa. Nedoplatok na zročnom výživnom za čas od 01.09.2015 do 30.09.2015 v sume 70,- Eur otcovi uložil zaplatiť do 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku. Styk otca s maloletým dieťaťom neupravil. O trovách konania rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie v napadnutej časti výživného odôvodnil s použitím § 65 ods. 1, § 78 ods. 1, § 62 ods. 2, 3, 4 a 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine vecne tým, že z vykonaného dokazovania a zo zisteného stavu veci súd vyvodil ten právny záver, že návrh matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. Q., nar. XX.XX.XXXX, bol podaný dôvodne. V konaní mal súd preukázané, že rodičia maloletého dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti a keďže sa na úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu nedohodli, rozhodol o nej súd.

Matka maloletého dieťaťa žiadala, aby bolo maloleté dieťa zverené do jej osobnej starostlivosti, s čím otec dieťaťa súhlasil a súhlas vyjadril tiež kolíznym opatrovníkom maloletého dieťaťa. Keďže súd v starostlivosti matky o maloleté dieťa nezistil žiadne nedostatky, zveril mal. Q. do jej osobnej starostlivosti. Pokiaľ ide o vyživovací povinnosť otca voči maloletému dieťaťu, súd pri rozhodovaní o jej výške bral do úvahy najmä to, že mal. Q. začal navštevovať 1. ročník základnej školy s čím podstatne vzrástli aj náklady na zabezpečenie starostlivosti o neho a výživné vo výške 60,- Eur, ktorým otec na maloletého doteraz dobrovoľne prispieval, nie je postačujúce na zabezpečenie všetkých jeho potrieb. Súd mal preukázané, že matka maloletého je zamestnaná v spoločnosti F. K. N. spol. s r.o. v X. s čistou priemernou mesačnou mzdou vo výške 654,44 Eur, tiež poberá prídavok na dieťa - mal. Q. vo výške 23,52 Eur mesačne. Otec pracuje v spoločnosti K. s.r.o., kde dosahuje priemernú čistú mzdu vo výške 462,44 Eur mesačne, pričom sa vyjadril, že jeho príjem od marca 2015 vzrástol na 575,31 Eur a je predpoklad, že sa naďalej

bude zvyšovať. Iné vyživovacie povinnosti účastníci nemajú. Otec sa s mal. Q. stretáva asi 2-krát ročne, pričom mu pri každej návšteve, na sviatok alebo na Vianoce prinesie nejaký darček. Otec sa vyjadril, že v súčasnosti, keď je mal. Q. už väčší, má snahu ho navštevovať častejšie. Súd po preskúmaní odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa ako aj schopností, možností a majetkových pomerov rodičov dospel k záveru, že otcovi je možné v súčasnosti uložiť povinnosť prispievať na výživu mal. Q. v sume 130,- Eur mesačne. Súd má za to, že takto určené výživné zodpovedá odôvodnených potrebám maloletého dieťaťa a jeho veku, ale aj zárobkovým možnostiam a schopnostiam oboch rodičov. Súd určil výživné spätne od 01.09.2015, t.j. od nástupu maloletého do školy. Vzhľadom k spätnej úprave výživného vznikol otcovi nedoplatok na zročnom výživnom za čas od 01.09.2015 do 30.09.2015 v sume 70,- Eur, ktorý je otec povinný zaplatiť matke do 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

O náhrade trov konania účastníkov súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania vzhľadom k tomu, že konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku výslovne v časti výživného a zročného výživného podal odvolanie otec maloletého a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že návrh matky v celom rozsahu zamietne. Namietá, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, nakoľko nezohľadnil, ani nezodôvodnil nezohľadnenie ním predložené dôkazy preukazujúce jeho majetkové pomery, majetnosť matky dieťaťa a zvýšenie mesačných výdavkov na odôvodnené potreby mal. Q.. V prvostupňovom konaní konajúcemu súdu preukázal výšku čistých mesačných zárobkov, ktoré sa toho času pohybujú vo výške 575,31 Eur. Zároveň v rámci dokazovania doručil súdu prehlásenie o jeho priemerných mesačných výdavkoch, z ktorých vyplýva, že má náklady na bývanie vo výške 90,- Eur, náklady na cestovného vo výške 108,- Eur, náklady za telefón 40,- Eur, náklady spojené so stravovaním 210,- Eur, dobrovoľný príspevok na mal. Q. vo výške 60,- Eur, životné poistenie 33,- Eur, splátku úveru vo výške 15,- Eur, čo celkovo predstavuje výšku mesačných výdavkov 556,- Eur, takže po ich zaplatení mu mesačne zostane 19,31 Eur. V súčasnej dobe nedokáže plniť rozsudok súdu prvého stupňa na úhradu výživného na maloletého bez toho, aby sa neocitol v negatívnej platobnej bilancii. Prvostupňový súd sa nevysporiadal s nedostatkami v tvrdeniach matky, nešpecifikoval, či z matkou uvedených zvýšených mesačných nákladov na maloletého išlo o pravidelne opakujúce sa alebo jednorazové náklady. Matka vo svojom vyjadrení pred prvostupňovým súdom uviedla, že z dôvodu nástupu mal. Q. do 1. ročníka zaplatila poplatok za ZRPS, poplatok za poistenie, pomôcky na výtvarnú výchovu a ošatenie na telesnú výchovu, pričom všetky matkou uvedené náklady sú jednorazové, a ich súčet spolu predstavuje len 42,50 Eur. Nie je pravdou, že by nereagoval na žiadosť o prešetrenie pomerov zo strany kolízneho opatrovníka. V stanovený deň opatrovníkom si nevedel vybaviť dovolenku zo dňa na deň, ale sa skontaktoval s pracovníkmi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a dohodli si nový termín na 28.09.2015. Poukázal na znenie § 62 ods. 2, § 75 ods. 1 a ods. 2 a záverom opätovne zdôraznil, že plnením súdom uložených povinností sa dostane do negatívnej platobnej situácie. Po zohľadnení všetkých jeho výdavkov mu ostane -50,69 Eur, a teda ako si má zabezpečiť svoje životné potreby on. Súd sa nevysporiadal a nezaoberal s odôvodnenými potrebami maloletého a jeho bežnými mesačnými výdavkami, ktoré v konečnom dôsledku predstavujú dôvod podania návrhu na priznanie výživného. Napriek dôkaznému bremenu na strane matky, dáva do pozornosti súdu, že táto počas súdneho konania neprodukovala potrebné dôkazy, pričom ani bližšie nešpecifikovala, či ide o jednorazové alebo pravidelne opakujúce sa výdavky na výživné pre mal. Q., na základe čoho nedokázala podložiť dôvodnosť uplatňovaného nároku na výživné.

Kolízny opatrovník a matka odvolanie nepodali.

Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení navrhol rozsudok v napadnutej časti potvrdiť, pretože výživné v sume 130,- Eur mesačne na mal. Q. je primerané k zárobkovým možnostiam a schopnostiam ako aj majetkovým pomerom obidvoch rodičov s prihliadnutím na vek a opodstatnené potreby maloletého.

Obdobne sa vyjadrila aj matka maloletého s tým, že nesúhlasí s odvolacími dôvodmi otca. Súdom určené výživné je podľa jej názoru primerané potrebám dieťaťa. Maloletý začal chodiť od septembra do školy, jeho výdavky sa značne zvýšili. Poukázala na to, že otec do svojich odôvodnených potrieb uvádza aj telefón a úver. Aj ona má svoje výdavky a myslí si, že obidvaja by mali brať ohľad na potreby a výdavky dieťaťa. Od doručenia odvolania si bloky, ktorými preukazuje, čo kupuje pre maloletého odkladá a v

prípade potreby ich môže doložiť. Výživné, ktoré doteraz otec posiela je 60,- Eur, toto však nepokrýva je nepostačujúce vzhľadom k výdavkom, ktoré musí vynaložiť na maloletého.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu otca maloletého nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie zvýšenia výživného, za situácie, keď prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie, výsledky tohto dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam a zároveň vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd sa už len obmedzuje na odkaz na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neploleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má pritom prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

V zmysle ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje, možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať mu výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

Z obsahu spisu vyplýva, že matka maloletého sa svojim návrhom podaným na Okresnom súde Senica dňa 28.08.2015 domáhala, aby súd upravil výkon rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému Q., narodenému zo vzťahu účastníkov. Matka žiadala, aby súd zveril mal. Q. do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal platiť výživné na mal. Q. v sume 200,- Eur mesačne. Otec súhlasil s návrhom matky na zverenie maloletého do výchovy matky, pričom výšku výživného ponechal na úvahe súdu. Kolízny opatrovník navrhol vyhovieť návrhu matky a výživné určiť vo výške 150,- Eur mesačne. Q. sa narodil mimo manželstva účastníkov, od narodenia sa o dieťa stará matka. Otec dieťaťa otcovstvo priznal vyhlásením do matriky. Otec býva v G., dieťa navštevuje 2x do roka. Na výživu dieťaťa pravidelne dobrovoľne prispieva 60,- Eur mesačne. Vzhľadom na to, že syn začal chodiť od 01.09.2015 do 1. triedy ZŠ, matka podala návrh na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Predtým, než podala návrh sa stretla s matkou otca a chcela sa s ňou dohodnúť aspoň na 120,- Eur, pretože zo 60,- Eur nedokáže zabezpečiť potreby dieťaťa, ktoré chodí do ZŠ. Syn sa zatiaľ v škole nestravuje, ale uvažuje o tom, že bude chodiť v škole na obedy a to je mesačne cca 22,- Eur. Maloletý je zdravý, mimoriadne výdavky s ním zatiaľ nemá. Matka je zamestnaná v F. v X., jej zárobok je cca 650,- Eur, z toho má však výdavky, býva so synom u rodičov, ktorým prispieva na domácnosť. Syn má samostatnú izbu, iné deti nemá. Bola v minulosti vydatá, má priezvisko O. po manželovi, rozviedli sa, deti z tohto manželstva nepochádzajú. Pracuje v 4 zmennej prevádzke, rodičia jej so synom vypomáhajú, keď nie je doma.

Otec dieťaťa s návrhom matky, čo sa týka zverenia mal. Q. do jej výchovy, súhlasí. Stará sa o dieťa od narodenia, nezistil, že by sa oň riadne nestarala. Keď príde navštíviť syna, vždy je čistý, najedený, nemá v tomto smere žiadne výhrady. Myslí si, že primerané výživné by bolo 100,- Eur mesačne na syna Q., čo je z jeho zárobku cca 580,- Eur mesačne postačujúce. U tohto zamestnávateľa je zamestnaný asi rok, spočiatku ten zárobok bol nižší, bolo to okolo 315,- Eur prvých 4 mesiacov, potom zárobok vzrástol na cca 480,- Eur a od marca 2015 mu zárobok vzrástol na 575,31 Eur. Bolo to rozhodnutie zamestnávateľa, že mu zvýšil príjem, je zapracovaný a lepšie aj ohodnotený. Dá sa predpokladať, že jeho zárobok sa ešte zlepší. U zamestnávateľa je využitá jeho kvalifikácia, je vyučený ortopedický technik. O dieťa sa zaujíma, navštevuje ho zatiaľ tak 2x do roka s rodičmi, ale teraz, keď už dieťa bude chodiť do školy, tak to bude častejšie, má o to snahu, eventuálne, keď je dieťa staršie, bude sa snažiť byť s ním dlhšie, že si ho zoberie na celý deň. Rád by chodil častejšie, ale je to 100 km a s tým sú spojené vyššie výdavky. Má vyživovaciu povinnosť len k mal. Q., iné deti nemá,

Súd mal z potvrdení o príjme matky a otca preukázané, že matka maloletého pracuje v spoločnosti F. K. N. spol. s r.o. v X. s čistou priemernou mesačnou mzdou vo výške 654,44 Eur. Je poberateľkou prídavku na mal. Q. vo výške 23,52 Eur mesačne. Otec pracuje v spoločnosti K. s.r.o., kde dosahuje priemernú čistú mzdu podľa vlastného prehlásenia vo výške 575,31 Eur mesačne.

S poukazom na závery prvostupňového súdu, odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že primeraným jednak odôvodneným potrebám dieťaťa, ako i preukázaným možnostiam schopnostiam a majetkovým pomerom otca, s prihliadnutím i na možnosti, schopnosti a majetkové pomery matky dieťaťa, je výživné v súdom prvého stupňa určenej výške 130,- Eur mesačne primerané. Takto určené výživné spolu s primeraným výživným od matky a prídavkami na dieťa umožní uspokojiť základné potreby dieťaťa a dieťaťu tak podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Odvolací návrh otca na zamietnutie návrhu matky neobstojí. Ide o prvú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému, medzi ktoré

okrem zverenia maloletého je i určenie výživného zo strany rodiča, ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti. Doteraz otcom platené výživné 60,- Eur bolo na základe rodičov a nie rozhodnutia súdu a výživné v tejto výške nie je primerané zisteným pomerom v danom prípade. Ani jeden z rodičov inú vyživovaciu povinnosť okrem maloletého nemá. Všetku starostlivosť a úhradu potrieb zabezpečuje matka, otec sa na výchove syna podieľa iba občasnými návštevami maloletého. Matka neprezentovala zvýšené mimoriadne výdavky spojené s potrebami maloletého. Súd prvého stupňa správne prihliadol teda na bežné výdavky maloletého primerané jemu, jeho veku a tomu, že nastúpil na povinnú školskú dochádzku, ako aj na možnosti a schopnosti oboch jeho rodičov. Pokiaľ otec v odvolaní poukazuje na všetky jeho výdavky, odvolací súd tieto nespochybňuje, ale zdôrazňuje, že plnenie vyživovacej povinnosti výživou povinného rodiča k maloletému dieťaťu má prednosť pred ostatnými výdavkami rodiča.

Odvolací súd preto s poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny, s použitím ust. § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 146 ods. 1 písm. c) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p. v odvolacom konaní s použitím ust. § 224 ods. 1 O.s.p.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.